

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2021-04-16 Nr. 1.03-0170

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai) įvertino Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4 straipsnio ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. 21-22341 (toliau – Projektas).

Projekto 1 straipsnyje siūloma papildyti 4 straipsnį 6 dalimi nurodant, kad „Viešojo įstaiga „Ekoagros“ yra kontrolės institucija, vykdanči tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos bei nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos srityse“. Atkreiptinas dėmesys, kad toks kompetencijų/ įgaliojimų suteikimas išskirtinai vienai kontrolės institucijai, šiuo atveju viešajai įstaigai „Ekoagros“, sudaro nevienodas ir nepalankias sąlygas kitiems ūkio subjektams t. y. paneigia ūkio subjektų lygiateisiškumą, sąžiningos konkurencijos laisvę bei varžo kitų ūkio subjektų iniciatyvas/veiklas.

Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinamojo reglamento (EEB) Nr. 2092/91 (toliau – Ekologinės gamybos reglamentas) 27 straipsnio 4 dalies a) punkte apibrėžta, kad „kompetentinga institucija **gali** savo kontrolės kompetenciją patikėti vienai ar **daugiau kitų kontrolės institucijų**“, o Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 3D-292 patvirtintose Leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo taisyklėse (toliau – NKP taisyklės) bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. 3D-815 patvirtintose Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklėse (toliau – NKP pripažinimo taisyklės) apibrėžti ūkinei veiklai (sertifikavimo įstaigoms **ir siekiančios sertifikuoti įstaigoms**) taikomi reikalavimai.

Laikytina, kad Projekto 1 straipsnyje apibrėžti įgaliojimai bei kontrolės kompetencijos suteikimas įstatymu tik vienai konkrečiai kontrolės institucijai pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 46 straipsnyje numatytą ūkinės veiklos laisvę, paneigia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr.495 patvirtintų viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių 57 punktą, kuriame apibrėžta, kad „[v]iešojo sektoriaus įstaigai suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimą siūloma reglamentuoti šios įstaigos vidaus administravimo dokumentuose“ bei prieštarauja Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ patvirtintos aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos (toliau – Vyriausybės programa) 205.2 papunktyje apibrėžtiems Vyriausybės įsipareigojimams stiprinti „<...> priežiūros ir kontrolės funkcijas atliekančių įstaigų nepriklausomumą perduodami dalį jų funkcijų nepriklausomiems (nevalstybiniais) subjektams <...>“ ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 d., kurioje nurodyta, kad „[v]iešojo administravimo subjektai <...> privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę“. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad siekiančios sertifikuoti NKP įstaigos tapimas sertifikavimo

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

įstaiga apsunkintų teisės akto vykdymą bei didintų administracinę naštą, kadangi teisės aktas kiekvieną kartą turėtų būti patikslintas/papildytas nauja sertifikavimo įstaiga.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – KT) yra nurodęs, kad „<...>asmens ūkinės veiklos laisvė gali būti ribojama, kai būtina ginti vartotojų interesus, saugoti sąžiningą konkurenciją, kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes. Tačiau nustatoma apribojimai neleistina paneigti tokių esminių ūkinės veiklos laisvės nuostatų, kaip ūkinės veiklos subjektų lygiateisiškumas bei sąžininga konkurencija, pagal Konstituciją valstybė negali neribotai kištis į asmens ūkinę veiklą“ (KT 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas Nr. 63-2235).

Taip pat laikytina, kad toks Projekto 1 straipsnyje įtvirtintas reglamentavimas pažeidžia ūkio subjektų, kurie atitinka NKP taisyklėse bei NKP pripažinimo taisyklėse nurodytus reikalavimus ir siekia tapti sertifikavimo įstaigomis teisėtus lūkesčius, kadangi asmenys, atlikdami atitinkamus veiksmus ir siekdami tam tikrų veiksmų įgyvendinimo, viliasi, kad įgalios valdžios institucijos veiks įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, kad tinkamai bus vykdomos teisės aktuose numatytos procedūros (LVAT 2015 m. vasario 27 d. nutartis a.b. Nr. eA-616-858/2015). Teisinio saugumo principas – vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų, reiškiantis valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus. Teismas pažymi, kad neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (KT 2004 m. gruodžio 13 d; 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimai).

Atsižvelgdami į tai, kad Projekto 1 straipsnyje nurodytas teisinis reguliavimas suteikia išskirtines teises tikrinimo ir sertifikavimo funkcijas atlikti tik viešajai įstaigai „Ekoagros“ ir tokiu būdu pažeidžia kitų ūkio subjektų, kurie atitinka NKP taisyklėse bei NKP pripažinimo taisyklėse nurodytus reikalavimus iniciatyvos/veiklos teisę, teisėtus lūkesčius, paneigia ūkio subjektų lygiateisiškumą, sąžiningos konkurencijos laisvę bei prieštarauja Ekologinės gamybos reglamento 27 straipsnio 4 dalies a) punktui, Konstitucijos 46 straipsniui bei Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 daliai, Projektui nepritariame.

Direktorius

Sigitas Dimaitis